

ภาคผนวก ๒

ความรู้เกี่ยวกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๕๕ ก เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ประกอบด้วยบทบัญญัติทั้งสิ้น ๓๓๖ มาตรา แบ่งออกเป็น ๑๒ หมวด และอีก ๑ หมวดพิเศษว่าด้วยบทเฉพาะกาล

บทบัญญัติในหมวด ๕ มีชื่อว่า “แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ” นับเป็นครั้งแรกที่กำหนดชื่อหมวด เช่นนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่แนวคิดในการมีบทบัญญัติทำนองนี้ไม่ใช่ของใหม่ เพราะเคยปรากฏมาแล้วในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๗๒ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๙๕ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๑ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๒๑ และรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๓๔ เพียงแต่ในรัฐธรรมนูญเหล่านั้นเรียกว่า “แนวนโยบายแห่งรัฐ” ดังที่ปรากฏเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๐ และเรียกเช่นนั้นเรื่อยมาจนกระทั่งเปลี่ยนเป็น “แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ” ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

เมื่อแรกเริ่มมีบทบัญญัติว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๗๒ สภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งทำหน้าที่ยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวประสงค์จะให้เรื่องนี้เป็นไปตามหลักการที่ว่า ในขณะที่รัฐธรรมนูญกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของชนชาวไทยในส่วนของรัฐเองก็ควรต้องมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนเป็นการตอบแทนด้วย หน้าที่ของรัฐอาจแสดงออกในรูปของแนวนโยบายกว้าง ๆ ว่า รัฐต้องปฏิบัติ หรือพึงปฏิบัติอย่างไรบ้างในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร การต่างประเทศ อีกประการหนึ่ง คณะรัฐบาลที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาบริหารราชการแผ่นดิน ต่างก็มีนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาก่อนเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน แต่นโยบายเหล่านั้นไม่คงที่ถาวร เพราะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลก็ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลตามไปด้วย จึงสมควรจะมีนโยบายกลางของรัฐอันคงที่ถาวรไม่ว่าผู้ใดเข้ามาเป็น คณะรัฐบาลก็ต้องปฏิบัติตาม โดยถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นเจตจำนงร่วมกันของชนในชาติ นโยบายกลางเช่นนี้เองที่ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ เรียกว่า “แนวนโยบายแห่งรัฐ” และเปลี่ยนมาเรียกว่า “แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ” ในปัจจุบัน

๕๑๒

รายงานแสดงผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ปีที่หนึ่ง
(วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ - วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕)

ความหมาย

แนวนโยบายแห่งรัฐหมายถึง แนวนโยบายหลักของรัฐหรือประเทศ (State Policy) ไม่ใช่แนวนโยบายของรัฐบาลคณะใดคณะหนึ่ง (Government Policy) แนวนโยบายของรัฐบาลเปลี่ยนแปลงได้ตามพรรคการเมืองและคณะรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ แต่แนวนโยบายแห่งรัฐจะไม่ผันแปรไปตามพรรคการเมืองและคณะรัฐบาล มีการอุปมาในครั้งยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๓๒ ว่าแนวนโยบายแห่งรัฐเป็นเหมือนวัตถุประสงค์และนโยบายในการจัดตั้งบริษัทหรือองค์กร ส่วนนโยบายของคณะรัฐมนตรีเป็นเพียงนโยบายของคณะผู้บริหารบริษัทหรือองค์กรในแต่ละยุคสมัยเท่านั้น แนวนโยบายแห่งรัฐจึงเป็นหลักการสำคัญของรัฐ (Directive Principles of State Policy) ในเรื่องใหญ่ ๆ เช่น การศึกษา การทหาร แรงงาน การปกครอง การต่างประเทศ เพื่อบ่งชี้ว่าต่อไปนี้รัฐหรือประเทศจะดำเนินการเรื่องนั้น ๆ ไปในทิศทางใด ส่วนรายละเอียดเป็นเรื่องนโยบายของรัฐบาลที่จะไปขยายความต่อ รัฐธรรมนูญเกือบทุกประเทศมีบทบัญญัติเรื่องแนวนโยบายแห่งรัฐ เพียงแต่ว่าบางประเทศอาจกำหนดไว้ในคำปรารภ บางประเทศกำหนดไว้ในหมวดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมีเพียงไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่แยกมาบัญญัติเป็นหมวดหนึ่งต่างหาก เช่น จีน พม่า อินเดีย สำหรับไทยก็ได้แยกออกมามีบทบัญญัติเป็นหมวดเอกเทศเช่นกัน

ผลในทางกฎหมาย

เมื่อกำหนดให้บทบัญญัติว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐเป็นหมวดหนึ่งต่างหากในรัฐธรรมนูญแล้ว ผู้ร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๓๒ เกรงว่าด้วยความที่เรื่องนี้เป็นของใหม่ อาจมีผู้ไม่เข้าใจและยกขึ้นอ้างว่าเป็นหน้าที่ของรัฐจนนำไปสู่การเรียกร้องในทางการเมืองหรือในทางคดี เพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามแนวนโยบายทุกเรื่องในทันทีทันใด จึงบัญญัติไว้ด้วยว่า “บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมาย และการบริหารราชการตามนโยบาย ดังที่กำหนดไว้ และไม่ก่อให้เกิดสิทธิในการฟ้องร้องรัฐ” ข้อนี้หมายความว่ารัฐไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะคณะรัฐมนตรีเท่านั้น หากแต่รวมถึงรัฐสภาและองค์กรทั้งหลายของประเทศที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องด้วย องค์กรเหล่านี้ต้องร่วมกันผลักดันให้แนวนโยบายในหมวดนี้เป็นรูปธรรม แต่จะทำหน้าที่ทันทีหรือเมื่อใดและโดยวิธีการอย่างไรโดยอมอยู่ที่ยังหวัหระเวลาอันเหมาะสมกำลังเงินและฐานะความเป็นอยู่ของประเทศเพราะมาตรการบางอย่างต้องตราเป็นกฎหมายซึ่งต้องใช้เวลามาก ในขณะที่มาตรการบางอย่างอยู่ในอำนาจของฝ่ายบริหารจะทำได้อยู่แล้ว แต่ถ้ารัฐบาลไม่ใส่ใจที่จะผลักดันในเมื่อมีความพร้อมและจังหวะเวลาอันเหมาะสมที่จะทำได้ ก็เป็นเรื่องที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะพึงตั้งกระทู้ถามหรือเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ อันเป็นมาตรการปกติในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ในกรณีที่รัฐบาลผลักดันในเรื่องตามนโยบายเหล่านี้แล้ว แต่รัฐสภาไม่ให้ความร่วมมือ ทั้งที่สมควรจะสานต่อให้ลุล่วงได้ ก็เป็นเรื่องที่ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะไม่ลงคะแนนเสียงให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดนั้นในการเลือกตั้งสมัยหน้า หรือรัฐบาลอาจนำประเด็นนี้ไปให้ประชาชนออกเสียงแสดงประชามติหรือยุบสภาเพื่อจัดการเลือกตั้งทั่วไป โดยชูประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นหาเสียงเลือกตั้งก็ได้

นับแต่ พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นต้นมา เมื่อมีการจัดทำรัฐธรรมนูญในคราวใด ก็จะมีบัญญัติแนวนโยบายแห่งรัฐในทำนองเดียวกันไว้ด้วยเสมอ ความแตกต่างอยู่ที่ว่า จะควรเพิ่มเติมแนวนโยบายเรื่องใดให้แปลกใหม่ออกไปจากเดิมหรือตัดทอนข้อใดบ้างเท่านั้น

ความสัมพันธ์ระหว่างแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐกับนโยบายของรัฐบาล

ในระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาอันเป็นระบอบที่ใช้ในประเทศไทย การทำงานของรัฐบาลจะอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐสภาดังที่มาตรา ๑๘๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเรียกว่า “การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน” ซึ่งทำได้โดยการที่สมาชิกสภาตั้งกระทู้ถามให้รัฐมนตรีตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา และโดยการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเพื่อนำไปสู่การลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะ กลไกเหล่านี้มีขึ้นบนพื้นฐานความคิดที่ว่าเพราะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็นผู้แทนปวงชน จึงสามารถทำหน้าที่นิติบัญญัติหรือหน้าที่ในการออกกฎหมายแทนปวงชน และสามารถกำกับดูแลหรือควบคุมการทำงานของรัฐบาลแทนปวงชนได้ ข้อนี้อาจกล่าวในทางกลับกันอีกนัยหนึ่งก็ได้ว่ารัฐบาลต้องรับผิดชอบต่อรัฐสภาและรัฐสภารับผิดชอบต่อปวงชน ตามลำดับ

ในการทำงานของรัฐบาล จำเป็นต้องมีนโยบายเป็นกรอบกำหนดแนวทางการทำงานและเป็นเข็มทิศชี้ให้เห็นว่าภายในระยะเวลาที่มีอยู่ รัฐบาลจะทำอะไร อย่างไร แล้วแปลงนโยบายดังกล่าวให้รัฐสภาทราบ เพื่อว่าเจ้าหน้าที่ทั้งหลายของรัฐในทุกระดับจะได้เตรียมแผนปฏิบัติการรองรับและเตรียมสรรพกำลัง งบประมาณ และการออกกฎหมาย ตลอดจนกฎระเบียบต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้นโยบายดังกล่าวมีผลในทางปฏิบัติชัดเจนเป็นรูปธรรม ประการสำคัญคือรัฐสภาเองจะได้ทราบว่ากรอบนโยบายนั้นต่อไปนี้มีเรื่องอะไรที่รัฐบาลจะต้องมาขอความร่วมมือจากรัฐสภาเพื่อให้เอื้ออำนวยด้วยการอนุมัติงบประมาณ และกฎหมายต่าง ๆ อย่างไรบ้าง และรัฐสภาเองก็สามารถใช้กรอบนโยบายนั้นกำกับดูแลและควบคุมการทำงานของรัฐบาลได้ว่าเป็นไปตามที่แปลงไว้หรือไม่ เพียงใดในบางประเทศ เช่น สหราชอาณาจักร พระมหากษัตริย์จะเป็นฝ่ายทรงแถลงนโยบายเสียเองในแต่ละปีว่ารัฐบาลของพระองค์จะทำการสิ่งใดบ้างในรอบปีต่อไปนี้ ในบางประเทศ เมื่อรัฐบาลแถลงนโยบายแล้ว รัฐสภาสามารถลงมติได้ตั้งแต่วาระเริ่มต้นว่าสมควรไว้วางใจให้รัฐบาลชุดนั้นบริหารราชการแผ่นดินต่อไปภายใต้แนวนโยบายที่เพิ่งแถลงเสร็จสิ้นหรือไม่ ดังที่ประเทศไทยก็เคยใช้วิธีปฏิบัติเช่นนี้มาแล้วตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ แต่ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้กำหนดเพียงว่ารัฐบาลที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเสียก่อนโดยไม่มีภาระลงมติแต่ประการใด เพราะการที่รัฐสภาจะพิจารณาว่าสมควรให้ความไว้วางใจรัฐบาลหรือไม่ ควรพิสูจน์จากการกระทำและกาลเวลามากกว่าจากการฟังถ้อยคำในนโยบายที่แถลงโดยที่ยังไม่ได้ให้โอกาสรัฐบาลเริ่มทำงาน

ปกติแล้วนโยบายของรัฐบาลแต่ละชุดมีที่มาจากนโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นนโยบายที่ปรากฏในการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองหรือนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งก็ตาม ขณะเดียวกันก็กว้างให้สอดคล้องกับกรอบนโยบายใหญ่ของประเทศที่มีอยู่ เช่น แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแนวนโยบายแห่งรัฐตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ ในประเทศไทยการร่างนโยบายของรัฐบาลมีปัญหา

๕๑๔

รายงานแสดงผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ปีที่หนึ่ง (วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ - วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕)

อยู่ข้างเพราะต้องคำนึงถึงสถานะความเป็นรัฐบาลผสมหลายพรรค ดังนั้นจึงต้องผสมผสานนโยบายของทุกพรรคการเมืองให้กลมกลืนกัน และเป็นที่ยอมรับของทุกพรรคที่ร่วมจัดตั้งรัฐบาล ขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงความเร่งด่วนของปัญหาภายใต้เวลาที่มืออยู่ค่อนข้างจำกัด ซึ่งในหลายทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยไม่มีรัฐบาลใดบริหารราชการแผ่นดินได้ครบตามวาระสี่ปีในรัฐธรรมนูญ ดังนั้นในอดีตจึงนิยามยกเว้นนโยบายของรัฐบาลให้ครอบคลุมกว้าง ๆ

ในอดีต แม้รัฐธรรมนูญจะมีบทบัญญัติเกี่ยวกับแนวนโยบายแห่งรัฐไว้เป็นหมวดสำคัญหมวดหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ในความเป็นจริงความสัมพันธ์ระหว่างแนวนโยบายแห่งรัฐในรัฐธรรมนูญกับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐสภาและรัฐบาลยังไม่ชัดเจนนักเพราะยังขาดการอ้างอิงหรือทำความถึงซึ่งกันและกัน ครั้นเมื่อมาตรา ๘๘ ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบัญญัติว่าในการแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภาก่อนเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินคณะรัฐมนตรีต้องชี้แจงต่อสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายแห่งรัฐ หรือที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้เรียกเสียใหม่ว่าแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ อีกทั้งต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง เป็นอันแสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญต้องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างแนวนโยบายแห่งรัฐ หรือที่เรียกเสียใหม่ว่าแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐกับนโยบายของรัฐบาลอย่างชัดเจน

หลักการปัจจุบัน

เมื่อมีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ในชั้นยกร่างครั้งแรก คณะผู้ร่างได้เสนอให้ใช้ชื่อหมวดว่า “หลักการพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของรัฐ” และได้ปรับปรุงเนื้อหาของหลายมาตราในหมวดนี้ผิดแผกแตกต่างไปจากที่เคยมีมาแต่เดิมเป็นอันมาก แต่ในที่สุดสภาร่างรัฐธรรมนูญได้แก้ไขอีกครั้งจนเป็นที่ยุติโดยให้เรียกว่า “แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ” และใช้สืบทอดมาจนบัดนี้ ถ้อยคำที่เพิ่มขึ้นใหม่จึงมีเฉพาะคำว่า “พื้นฐาน” เพื่อแสดงว่าแนวนโยบายแห่งรัฐที่ปรากฏในหมวดนี้เป็นเพียงพื้นฐานหรือมาตรฐานขั้นต่ำเท่านั้น รัฐอาจกำหนดเพิ่มเติมขึ้นเองให้มีมาตรฐานชั้นสูงนอกเหนือจากนี้อีกก็ได้ บทบัญญัติในหมวดนี้เริ่มตั้งแต่มาตรา ๗๑ จนถึงมาตรา ๘๙ รวม ๑๙ มาตรา ทั้งนี้ ยังคงหลักการเดิมที่ว่า บทบัญญัติในหมวดนี้มีไว้เป็นแนวทางสำหรับการตรากฎหมายและการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน แต่ตัดข้อความที่ว่า “ไม่ก่อให้เกิดสิทธิในการฟ้องร้องรัฐ” ออก เพราะการจะฟ้องร้องได้หรือไม่ยอมแล้วแต่รูปคดีและบทบัญญัติในกฎหมายอื่น ๆ ที่จะมารองรับต่อไป ซึ่งอาจมีกรณีเปิดโอกาสให้ร้องเรียนหรือนำคดีไปสู่องค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ศาลปกครองหรือศาลรัฐธรรมนูญก็เป็นได้

ในขณะเดียวกัน รัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักการเพิ่มขึ้นใหม่เพื่อยืนยันความสำคัญของหมวดนี้อีกสามเรื่อง คือ

๑. ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาก่อนเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรีต้องชี้แจงต่อรัฐสภาให้ชัดเจนด้วยว่า จะดำเนินการใดเพื่อเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๕ นี้ อันเป็นการยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐกับนโยบายของคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้วข้างต้น

๒. คณะรัฐมนตรีต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดินตามแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในหมวด ๕ ต่อร์ฐสภาปีละหนึ่งครั้ง
๓. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดไว้ในหมวดว่าด้วยแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐได้

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

หลักการใหม่สามประการนี้ทำให้บทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมีความแข็งแกร่งและความสำคัญโดดเด่นขึ้นกว่าเดิมเป็นอย่างมาก อย่างน้อยที่สุด ในการจัดทำนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ การจัดทำแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนแผนพัฒนาอื่น ๆ ของประเทศ การจัดทำนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่จะแถลงต่อรัฐสภา การที่รัฐบาลจะเตรียมการเพื่อเสนอร่างกฎหมายต่าง ๆ ต่อร์ฐสภา การที่รัฐสภาจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในเรื่องใดที่เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา การที่ประชาชนจะตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล และการที่รัฐสภาจะควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลโดยการตั้งกระทู้ถามหรือเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจล้วนแต่ต้องคำนึงถึงบทบัญญัติในหมวด ๕ ว่าด้วยแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐทั้งสิ้น

การจัดทำรายงานประจำปี

อันที่จริง การที่รัฐบาลจะต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา มิใช่เรื่องใหม่เสียทีเดียว เพราะในปัจจุบันกฎหมายหลายฉบับกำหนดให้คณะรัฐมนตรี หรือบางองค์กรของรัฐต้องเสนอรายงานประจำปีต่อสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา หรือต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาในบางเรื่องอยู่แล้ว เช่น การเสนอรายงานผลการปฏิบัติราชการของคณะกรรมการ ป.ป.ป. การเสนอรายงานประจำปีของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน การเสนอรายงานของกองทุนบางกองทุน การเสนอรายงานของคณะกรรมการเลือกตั้ง เป็นต้น แต่การกำหนดให้คณะรัฐมนตรีต้องเสนอรายงานประจำปีในเรื่องแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐนั้น นับเป็นเรื่องใหม่

เอกสารรายงานประจำปีที่แสดงผลการดำเนินการในการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีตามแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งรัฐบาลจะต้องจัดทำเสนอต่อรัฐสภาปีละหนึ่งครั้ง ดังที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๘ นั้น ก็เพื่อให้รัฐสภาและประชาชนได้ทราบถึงผลการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา ตลอดจนทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีอยู่เพื่อทุกฝ่ายจักได้เข้าใจถึงสถานการณ์ของประเทศและร่วมกันสานต่อให้แล้วเสร็จ ตลอดจนร่วมมือกันขจัดปัญหาและอุปสรรคให้สิ้นไป เพื่อว่าจักได้นำประเทศชาติไปสู่ความสมบูรณ์พูนสุขตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญและความต้องการของประชาชนชาวไทยทุกรูปทุกนาม 🌸